

УДК 81'255.4=161.2-112:[82-3=112.2(477.83/.86)''1848/1918'']

**НІМЕЦЬКОМОВНА ПРОЗА ГАЛИЧИНИ 1848–1918 РР.
В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ**

Олена Пилипчук

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна
e-mail: olenkaersten333@ukr.net*

Розглянуто історико–перекладознавчий аспект німецькомовної літературної спадщини прозаїків Галичини 1848–1918 рр. Систематизовано українські переклади й автопереклади творів німецькомовної прози. Проаналізовано літературні напрями, жанри та представників німецької літератури Галичини другої половини ХІХ–початку ХХ ст.

Ключові слова: німецькомовна проза Галичини, художній переклад, літературні напрями, літературні жанри, автопереклад.

Перша половина ХІХ ст. минула для Східної Галичини під знаком національного відродження: Австро-Угорщина уможливила національний культурний розвиток численним народам своєї імперії, про що тільки могли мріяти українці на підконтрольних територіях Російській імперії. 1848 рік був роком демократичної революції в Австрійській імперії, так званої “Весни народів”, початком демократичних реформ і пробудження національної свідомості українського населення Галичини. Цього ж року було скасовано панщину, що сприяло відродженню культурного життя. Проте Галичина залишалася бідним провінційним коронним краєм на околицях великої імперії, який Карл Еміль Француз називав “Напів-Азією” (Halb-Asien) [22, с. 157]. Як не дивно, тут мирно співіснували різні народи, культури, мови і релігії. Галичина, мабуть, завжди була мультикультурною і поліетнічною. Голоси авторів Східної Галичини були багатомовними, як, зрештою, і її суспільство [18, с. 8]. Багаторічний культурний трансфер, безумовно, відображений у літературі Галичини, представники якої писали українською, польською, гебрейською, їдиш, навіть англійською та болгарською мовами [20, с. 57]. Народи, які проживали у Східній Галичині, відрізнялися етнічною належністю, мовою, культурою, звичаями і віросповіданням: греко-, римо-католицизм і різні течії юдаїзму. Те, як вони зуміли століттями мирно співіснувати, співпрацювати і толерувати один одного, гідне подиву і вивчення для вирішення сучасних міжетнічних проблем.

Мета праці – проаналізувати головні риси галицької німецькомовної літератури 1848–1918 рр., її літературні напрями, жанри, представників, твори та їхні переклади українською мовою.

Як і чому дійшло до виникнення німецькомовної літератури у переважно слов’янській Галичині та які саме групи населення були носіями німецької мови, літератури і культури дослідник Штефан Кашиньські [20, с. 57, 58] пояснює тим, що відразу після переходу Галичини до складу Австрії у цьому конгломераті народів були лише одиниці, які володіли німецькою мовою, а державна реформа цесаря Йозефа ІІ вимагала використання німецької мови як

державної по всій території Австрії. Аби забезпечити управління новою провінцією та змінити невідповідну етнічну структуру для Австрії, центральні установи почали скеровувати до Галичини німців з різних частин Німецької імперії, яка тоді ще існувала. Невдовзі вони обійняли посади в державних структурах, судах, поліції та освіті. До військових гарнізонів делегували австрійських офіцерів. На початку існування Галичини разом з колонізацією проводили також і германізацію цієї території. Цим процесам насамперед піддавалися євреї у маленьких містах. Для них німецька мова на основі їдишу була ближча, ніж для інших народів Галичини, що вправно використовували австрійські служби, даючи єврейським громадянам німецькі прізвища. Це частково пояснює той факт, що німецькомовну літературу Галичини репрезентують переважно автори єврейського походження.

Ці та інші письменники є представниками літератури з Галичини і про Галичину. Питання, що таке і чи існує взагалі окрема “галицька література”, часто є предметом дискусій, статей, різного формату обговорень. Це питання найчастіше задають ті, хто досліджує або перекладає таку літературу: М. Зиморя, П. Рихло, Ю. Прохасько, Л. Цибенко, Т. Гаврилів. Це явище характерне для XIX–початку XX ст., як зазначає Ю. Прохасько: “... ця література міцно вкорінена в певних періодах галицької історії (майже всуціль є феноменом першої половини XIX ст., натомість пізніше з’являється спорадично), так що її можна трактувати радше як прикмету свого часу” [12, с. 153]. Він поділяє галицьку літературу кінця XVIII–початку XIX ст. на три класи: 1) безпосередні враження чи то мандрівних австрійців, чи то урядників-прибульців, які довший час жили в Галичині, від нового коронного краю. Типові жанри: подорожні нотатки, щоденники, повідомлення, листи; 2) „Інституціалізована” література, осередками якої стали такі інституції, як університет, театр, часописи і масонство; 3) література вільномулярських середовищ у Львові, яка не була дуже тривалою [12, с. 153, 154].

Традиційно німецькомовна література першої половини XIX ст. репрезентована течією романтизму. На зміну романтизму, як заперечення його художніх принципів, після переломного революційного 1848 р. виник реалізм, а пізніше й натуралізм. У цей час австрійська література перебувала в процесі “переорієнтації”, як зазначає Кашиньські [20, с. 58]. Насамперед це підтверджувалося схильністю до естетичного лібералізму. Письменники все більше прагнули зобразити дійсність такою, як вона є, чого уникали раніше. В прозі цього періоду часто звергалися до соціальної та національної тематики. Важливу роль у літературі реалізму зайняли такі прозові жанри, як новела, роман, розповідь, повість, нарис. Як зазначає сучасний український літературознавець Д. Наливайко, “... в різних літературах реалізму властиві специфічні особливості, маємо його “національні варіанти”, що не зводяться до наднаціонального інваріанта” [9, с. 1]. Головним і одним із перших репрезентантів натуралістичної течії в літературному процесі не лише Галичини, а й України був Іван Франко, у творах якого бачимо елементи і романтизму, і реалізму, і, зрештою, модернізму. Ще одна стильова течія, притаманна галицькій літературі початку XX ст., – експресіонізм. Український експресіонізм започаткував Василь Стефаник, а утвердив його Осип Турянський своїм німецькомовним твором, написаним 1917 р. та виданим 1921 у Відні, “Поza межами болю”. Польська дослідниця Галичини в австрійській літературі Марія Кланська виявила, що із трьох літературних родів лише епос належить німецькомовній літературі в Галичині; лірика зображена окремими нерелевантними творами, а драматичних творів не виявлено взагалі [21, с. 14]. Українська дослідниця Лариса Цибенко пише, що для ранньої німецькомовної літератури Галичини характерні такі жанри, як подорожні нотатки, шкци

чи звіти, і наводить у приклад австрійських письменників Франца Краттера і Бальтазара Гакета [18, с. 9]. Варто зазначити, що цими ж жанрами послуговувався значно пізніший письменник – Карл Еміль Француз. Він відомий своїми подорожніми нотатками, наприклад, “*Von Wien nach Czernowitz*” чи “*Aus Halb-Asien. Culturbilder aus Galizien, der Bukowina, Südrußland und Rumänien*”. Та все ж найбільше галицькі письменники зверталися до великих епічних жанрів: новел, оповідань, повістей, рідше до романів.

Ще однією характерною рисою німецькомовної галицької літератури у другій половині XIX ст. було виникнення літератури з гетто. Переважною більшістю галицьких літератів у той час були євреї, які жили в гетто у невеликих містах, майже ізолювано від інших громадян через свою сувору релігію і зневагу з боку інших національностей. Єврейське просвітництво, яке виникло ще у XVIII ст., очолюване Мозесом Мендельсоном, із запізненням докотилося до Галичини, і так на її теренах з’явилася нова єврейська література: “галицька Гаскала”, яка орієнтувалася на німецьке Просвітництво.

До німецькомовних письменників Галичини періоду 1848–1918 рр. належить цілий пласт відомих і забутих поетів та прозаїків різних національностей. Все багатство їхніх художніх творів несправедливо скупо зображено кількома перекладами українською мовою. Завдяки праці перекладачів Петра Рихла та Тимофія Гаврилівна можемо читати твори німецькомовних письменників Буковини в якісному перекладі українською мовою. Такими літераторами є Пауль Целян, Розе Ауслендер, Альфред Маргул-Шпербер, Ольга Кобилянська, Георг Дроздовський та інші. Нижче подаю коротку характеристику перекладених українською мовою творів різних письменників, які працювали в південно-західній Галичині або були її вихідцями.

Іван Франко (1856–1916) беззаперечно є найвидатнішим поетом і прозаїком Галичини, який писав зокрема й німецькою мовою. До німецькомовного творчого доробку Франка належать більше ста праць, серед них художні твори, поетичні переклади, наукові розвідки з історії літератури та етнології, публіцистичні статті. Велику частину цих праць було опубліковано до 1916 р., тобто за життя автора, переважно у журналах та газетах, таких як “*Die Zeit*”, “*Neue Revue*”, “*Neue Freie Presse*”, “*Arbeiter-Zeitung*” тощо. Значна частина німецькомовних творів Франка побачила світ вже після його смерті, а саме у збірнику “*Beiträge zur Geschichte und Kultur der Ukraine. Ausgewählte deutsche Schriften des revolutionären Demokraten 1882–1915*”, який уклали Е. Вінтер та П. Кірхнер 1963 р. Іван Франко був високоерудованим поліглотом і “трилінгвом”: досконало володів українською, польською та німецькою мовами, перекладав із чотирнадцяти мов. Франко майстерно перекладав не тільки іншомовну літературу, а й робив автопереклади: “*До світла! Оповідання арештанта*” (німецькою мовою Франко переклав неповні перші три частини твору), “*Мій злочин*”, “*Розбійник і ніч*”, “*Притча про захланність*”, “*Хома з серцем та Хома без серця*” тощо.

Одним із найвідоміших у світі німецькомовних письменників Галичини є Йозеф Рот (1894–1939) з містечка Броди. До його творчого доробку належать шістьнадцять романів, кілька оповідань, новел, газетних статей, фейлетонів. Українською мовою перекладено романи: “*Готель Савой*” [15], “*Фальшива вага*”, “*Йов*” (переклад Юрка Прохаська) [16] “*Марш Радецького*” (переклад Євгенії Горевої), “*Гробівець капуцинів*” (переклад Ігоря Андрущенка) і “*Цинпер та його батько*” (переклад Ігоря Андрущенка) [17]. Свій творчий шлях Рот розпочав 1916 р., опублікувавши новелу “*Der Vorzugsschüler*” і “*Barbara*” (1918), які саме належать до досліджуваного у цій статті періоду. Володимир Кам’янець 2005 р. переклав українською твір “*Барбара*” [14].

Українською мовою перекладено тексти Леопольда фон Захера-Мазоха (1836–1895), уродженця Львова, письменника, який у своїх творах використовував теми етнографії, народного життя Східної Європи, соціальних та національних взаємин у Галичині. Він був активним експериментатором з різними літературними жанрами, такими як історичні дослідження, літературно-критичні твори, романи, новели, оповідання, фейлетони тощо. У 1994 році світ побачили перші переклади Леопольда фон Захера-Мазоха українською мовою у виконанні Наталі Іваничук (*“Дон Жуан з Коломиї”*) та Івана Герасима (*“Жіночі образки з Галичини”*). У 1999 р. вийшла друком збірка *“Вибрані твори”* завдяки зусиллям трьох перекладачів: Наталі Іваничук, Теодора Гори та Івана Герасима [4]. Нарис *“Карпатські розбійники”* переклав Олег Заячківський [6]. У 2006 р. Петро Рихло видав *“Дванадцятий сніданок”* [5], а 2008 р. було опубліковано збірку *“Венера в хутрі: Повісті”* з перекладами Наталі Іваничук, куди увійшли три твори: *“Дон Жуан з Коломиї”*, *“Місячна ніч”* і *“Венера в хутрі”* [3].

Що ж стосується ще одного видатного німецькомовного прозаїка з Галичини (Чортків) Карла Еміля Францоа (1848–1904), то україномовні переклади його творів продемонстровані значно скромніше: найповнішим виданням стала збірка *“Ucrainica. Культурологічні нариси”*, до якої увійшли сім творів, яку опублікували 2010 р. [13]. Крім того, є три переклади роману *“Ein Kampf ums Recht”* під різними назвами: *“Боротьба за право”* (1910 р. Михайло Атаманюк переклав з російської мови; 1913 р. Марія Грінченко – з німецької мови) та *“За правду”*, переклад Леоніда Горлача і Бориса Савченка з німецької мови 1972 р. У цьому ж році видано українською мовою переклад Б. Савченка *“Повстання у Воловцях”*, *“Віт із Білої”*, *“Німий”*. Найновіші переклади творів Францоа вийшли друком у збірці *“Була собі Галичина...”* 2012 р. До неї входять *“Без напису”* (О. Ерстенюк, Ю. Прохасько), *“Мартин Рубель”* (О. Ширяєва, В. Кам’янець) та *“Два рятівники”* (Ю. Кравцов, Ю. Прохасько) [10]. Француз уважав себе протягом життя носієм німецької культури, покликанням якого було наблизити єврейські прошарки населення до німецької культури та освіти. *“Його художня парадигма Галичини, а ширше – українців, концептуально спирається на народопоетичне бачення подій у пов’язі з добрим знанням мови, традицій, вірувань, способу життя етнічного населення”* [7, с. 127].

У XIX ст. головною темою галицької єврейської літератури була боротьба між світлом і темрявою. Це була боротьба між темрявою забобонного гетто і просвітництвом, яке несла в собі німецька культура. Ще одним представником таких поглядів був прозаїк Натан Самуелі (1846–1921), родом зі Стрия. Спочатку він писав гебрейською мовою, пізніше німецькою. У своїх творах звертався до теми бідного життя євреїв Галичини (*“Cultur-Bilder aus dem jüdischen Leben in Galizien”*) [23]. Його критика стосувалася передусім хасидів, неосвіченості та вузького світогляду галицьких євреїв, серед яких йому довелося жити (скан Самуелі). Українською мовою 2012 р. перекладені його два оповідання у названій вище збірці *“Була собі Галичина...”* *“Аби лиш не єврейське”* (переклад О. Вендзилович, А. Паславської) та *“Давній Львів”* (переклад Т. Медведевої, А. Паславської) [10].

Герман Блюменталь (1880–1942) з Болехова, маловідомий галицький письменник, у науковій розвідці про якого дослідниця Ганя Кемінь простежує біографію митця крізь призму Першої світової війни. Мабуть, найвідомішою його збіркою є *“Галичина. Східний вал”*, частину якої переклали українською О. Мольдерф та А. Паславська 2014 р. [11]. Ця частина (*“Битва під Львовом”*) є своєрідним щоденником автора, який переривається 9 вересня 1914 р. На той момент Львів уже захопили російські війська, однак автор перебував

у тривожному передчутті нової “великої битви”. Поновити щоденникові записи йому так і не вдалося, проте їх логічним хронологічним продовженням може слугувати текст “*Під російською владою*”, в якому описано події від 2 вересня, а саме страшні реалії життя у вже програній для Європи Галичині [8, с. 1].

До галицьких письменників, які писали німецькою мовою, належить також Осип Турянський (1880–1933), літературний критик, письменник, педагог із с. Оглядів (Львівська обл.). Вивчав філософію у Віденському університеті, де захистив докторську дисертацію. У 1914 р. був мобілізований на фронт, враження від війни виклав у антивоєнній психологічній поемі в прозі “*Поза межами болю*”, яку він написав 1917 р., а вперше її було надруковано німецькою мовою 1921 р., одночасно з українським виданням. У 1989 р. цей твір було екранізовано. У 2014 р. опубліковано переклад уривку твору німецькою мовою (А. Паславська, Т. Фогель) під назвою “*Jenseits der Schmerzgrenze*” [11].

Зигмунт Бромберг-Битковський (1866–1923), родом зі Стрия, був поетом, драматургом, есеїстом і мистецьким критиком. Писав польською та німецькою. Один із його найвідоміших творів німецькою мовою (“*Die Juden Lembergs unter der Russenherrschaft*”), виданий 1917 р., переклали 2014 р. Н. Кваснюк та Х. Дяків. Твір увійшов до збірки “*Галичина. З Великої війни*” [11].

Ще одним галицьким письменником, журналістом та перекладачем того часу був Александер фон Гуттри (1887–1952). Він видав 1916 р. збірку культурно-історичних нарисів “*Galizien. Land und Leute*”, з якої 2012 р. частини “*Поляки*”, “*Русини*”, “*Євреї*” переклали І. Клим та А. Паславська [10;].

Тадеуш Рітнер (1873–1921) – польський драматург, прозаїк і театральний критик зі Львова, який писав польською і німецькою мовами. Німецькою мовою видав чотири повісті і дві збірки новел. Свої драми він писав переважно відразу двома мовами (“*Der dumme Jakob*”, “*Das Kleine Heim*”, “*Ein Don Juan*” та інші.) [19, с. 1, 2]. Перекладів українською немає.

Ще один львів’янин (лікар, письменник і перекладач), Моріц Рапопорт (1808–1880), є відомим німецькомовним галицьким письменником, твори якого однак ще не перекладено українською мовою, проте у творчості якого наявні українські мотиви.

Александер Гранх (1890–1945) народився в с. Вербівці (нині Івано-Франківщина) у багатодітній родині. Був письменником та успішним театральним актором. У 1945 р. відразу після його смерті був опублікований автобіографічний роман “*Da geht ein Mensch*”, який 2012 р. видали українською мовою (переклад Галини Петросаняк) під назвою “*Ось іде людина*” [2]. Крім того, роман екранізували в Німеччині в тому ж році.

Мартін Бубер (1878–1965) – єврейський письменник, філософ, перекладач біблійних текстів, був професором Єврейського університету в Єрусалимі. Народився у Відні, але велику частину дитинства провів у Львові. Всесвітньо відомим став завдяки своїй філософській праці “*Ich und Du*”, написаній 1923 р. У 2012 р. українською мовою вийшли друком дві праці: “*Я і Ти*” та “*Шлях людини за хасидським вченням*” (1948), які переклала з німецької Наталка Спринчан [1].

Отже, німецька література Галичини була репрезентована кількома літературними напрямками: в першій половині XIX ст. романтизмом, пізніше реалізмом, натуралізмом та експресіонізмом. Такі прозові жанри, як новела, роман, розповідь, повість і нарис широко використовували письменники XIX–XX ст. Характерним явищем галицької німецькомовної літератури того часу була література з гетто.

Німецькомовна проза Галичини 1848–1918 р. недостатньо зображена в перекладах українською мовою, більшість її авторів не є широко відомими українським читачам. Цей пласт німецькомовних галицьких дослідників заслуговує більшої уваги, оскільки вони є важливою, проте поки що маловідомою частиною української та австрійської літератур другої половини XIX–початку XX ст. Хоча вони є представниками кількох культур одночасно, але переважно зуміли зберегти свою українську ідентичність та активно використовували українську тематику у своїх художніх творах.

Перспективи дослідження німецькомовної літератури Галичини 1848–1918 рр. полягають насамперед у детальному аналізі тематики творів згаданих вище письменників, а також в аналізі українських перекладів з урахуванням лінгвокультурного аспекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бубер М. Я і ти. Шлях людини за хасидським вченням / М. Бубер ; пер. з нім. Н. Спринчан. – К. : Дух і Літера, 2012. – 272 с. 2. Гранах А. Ось іде людина. Автобіографічний роман / А. Гранах ; пер. з нім. Г. Петросяняк. – К. : Видавництво Жупанського, 2012. – 336 с. 3. Захер-Мазох Л. Венера в хутрі : повісті /; пер. з нім. Н. Іваничук. – Львів : Піраміда, 2008. – 236 с. 4. Захер-Мазох Л. Вибрані твори / Л. Захер-Мазох ; пер. з нім. Н. Іваничук, Т. Гора, І. Герасим. – Львів : Літопис, 1999. – 384 с. 5. Захер-Мазох Л. Дванадцятий сніданок / Л. Захер-Мазох ; пер. з нім. П. Рихло // Всесвіт: Журнал іноземної літератури. – 2006. – № 5/6. – С. 202–206. 6. Захер-Мазох Л. Карпатські розбійники / Л. Захер-Мазох ; пер. з нім. О. Заячківський // “Ї” : Незалежний культурологічний часопис. – 2002. – № 25. – С. 199–207. 7. Зимомря І. Австрійська мала проза XX століття : феномен мультикультурності [Електронний ресурс] / І. Зимомря // Питання літературознавства. – 2009. – Вип. 78. – С. 126–134. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pl_2009_78_17.pdf. 8. Кемінь Г. Перша світова війна у контексті літературної спадщини Германа Блюменталля: за мовтими збірки “Галичини. Вал на сході” [Електронний ресурс] / Г. Кемінь // Мандрівець. – 2014. – № 3. – С. 40–43. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mandriv_2014_3_10.pdf. 9. Наливайко Д. Реалізм [Електронний ресурс] / Д. Наливайко // Довідник з української літератури. – Режим доступу : <http://www.ukrlit.vn.ua/info/dovidnik/289.html>. 10. Паславська А. Була собі Галичина... / А. Паславська, Ю. Прохасько, Т. Фогель. – Без напису; Мартин Рубель; Два рятівники; Аби лиш не єврейське; Давній Львів; Поляки, русини, євреї. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2012. – 448 с. 11. Паславська А. Галичина. З Великої війни / А. Паславська, Т. Фогель, В. Кам’янець. – Галичина. Східний вал; Євреї Львова під російською окупацією; Поза межами болю. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2014. – 299 с. 12. Прохасько Ю. Чи можлива історія “галицької літератури”? : лекція на пошану Соломії Павличко / Ю. Прохасько // Історії літератури : зб. статей / упоряд. О. Галета, Є. Гулевич, З. Рибчинська. – К. : Смолоскип ; Львів : Літопис, 2010. – 368 с. 13. Рихло П. В. Ucraina. Культурологічні нариси / П. В. Рихло. – Львів : Книги-XXI, 2010. – 292 с. 14. Рот Й. Барбара / Й. Рой ; пер. з нім. В. Кам’янець // Австрійська читанка. Антологія австрійської літератури XX ст. – Львів : Літопис, 2005. – 368 с. 15. Рот Й. Готель Савой / Й. Рой ; пер. з нім. Ю. Прохасько. – Львів : ВНТЛ-Класика, 2006. – 148 с. 16. Рот Й. Фальшива вага. Йов. / Й. Рой ; пер. з нім. Ю. Прохасько. – К. : Критика, 2010. – 352 с. 17. Рот Й. Марш Радецького. Ціппер та його батько. Гробівець капуцинів / Й. Рой ; пер. з нім. Є. Горева, Є. Попович, І. Андрущенко. – К. : А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2014. – 608 с. 18. Cybenko L. Galizia miserabilis und/oder Galizia felix? Ostgalizien in der österreichischen Literatur / L. Cybenko – Lwiw : VNTL-Klasyka ; Wien : Praesens Verlag, 2008 – 220 S. 19. Floryńska-Lalewicz H. Tadeusz Rittner. [Electronic resource] / H. Floryńska-Lalewicz – 2004. – [Cited 2015, 23 Aug.]. – Available from : <http://culture.pl/pl/tworca/tadeusz-rittner>. 20. Kaszyński S. Kurze Geschichte der österreichischen Literatur / S. Kaszyński.

– Frankfurt am Main : Peter Lang Verlag, 2012. – 313 S. 21. Kłańska M. Problemfeld Galizien in deutschsprachiger Prosa 1846–1914 / M. Kłańska. – Wien, Köln, Weimar : Böhlau Verlag, 1991. – 227 S. 22. Ludwig A.-D. Zwischen Czernowitz und Berlin ; Deutsch-jüdische Identitätskonstruktionen im Leben und Werk von Karl Emil Franzos / Anna-Dorothea Ludwig. – Hildesheim ; Zürich ; New York : Georg Olms Verlag, 2008 – 346 S. 23. Samuely N. Cultur-Bilder aus dem jüdischen Leben in Galizien / N. Samuely. – Leipzig : Robert Frieze, 1892. – 303 S.

Стаття надійшла до редколегії 08.09.2015 р.

Прийнято до друку 14.09.2015 р.

**GERMAN PROSE OF GALICIA OF 1848–1918
IN UKRAINIAN TRANSLATIONS**

Olena Pylypchuk

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska St., Lviv, 79000, Ukraine
e-mail: olenkaersten333@ukr.net*

This article discusses the historical and translational aspects of German-language literary heritage of prose writers from Galicia 1848–1918. Ukrainian translations and self-translations of German-language prose are systematized. Literary movements, genres and representative of German literature from Galicia in the second half of XIX–early XX century were analyzed in the paper. *Keywords:* german prose of Galicia, artistic translation, literary movements, literary genres, self-translation.